SIIKALATVAN KUNNAN LAUSUNTO POHTEEN SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMASTA

Siikalatvan perusterveydenhuollon palvelut kokonaisulkoistuksen jälkeen

Siikalatvan kunta kiittää hyvinvointialuetta mahdollisuudesta saada lausua järjestämissuunnitelma-luonnoksesta.

Siikalatvan kunta toteaa, että kokonaisulkoistuksen päättyminen ei ole perusteltua.

Pohteen eteläisen alueen palvelujen järjestämisessä on huomioitava pitkät etäisyydet, väestön palvelutarve sekä olemassa olevien tilojen, laitteiden ja henkilöstöosaamisen käyttö.

Palveluverkostomuutokset ja vaikutusarviointi

Siikalatvan kunta vaatii, että arvioidessaan Siikalatvan sosiaali- ja terveyskeskusten palveluverkostoa ja -valikoimaa (akuuttiosaston tarve) vuoden 2027 alussa Pohteen on tarkasteltava palvelujen kokonaisvaikutuksia eikä vain yksittäisten palvelujen kustannuksia. Palvelumuutoksista tulee tehdä ennakollinen vaikutusten arviointi ja käydä vuoropuhelu Siikalatvan kunnan kanssa ennen päätöksentekoa. Lisäksi akuuttiosaston jatkosta tulee tehdä laaja vaikutusten arviointi ennen mahdollista palvelutasomuutosta. Kiireettömälle lääkärin vastaanotolle pääsy on turvattava edelleen järjestämään 14 vuorokauden kuluessa. Lisäksi nykyinen ensihoidon palveluverkko tulee säilyttää sellaisenaan.

Siikalatvan kunta esittää, että Pohde perustaa arviointiryhmän seuraamaan soteulkoistuksen siirtymän onnistumista. Arviointiryhmässä olisi Siikalatvan kunnan ja Pohteen edustus. Siikalatvan kunta pitää välttämättömänä, että sosiaali- ja terveyspalveluiden ulkoistuksesta saadut kokemukset sekä kustannushyötydata käytetään täysimääräisesti hyväksi palveluiden järjestämisessä Siikalatvan alueella vuoden 2027 alusta lähtien.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Siikalatvan kunta painottaa nuorten kannalta riittävien kuraattori- ja psykologipalveluiden merkitystä. Pitkät välimatkat tuottavat erityisen haasteen myös nuorille, kun kaikilla ei vielä ole ajokorttia tai muutoin mahdollisuutta saavuttaa näitä palveluita.

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palvelutasoa ei pidä heikentää. Ikäihmisten palveluiden osalta kotona asumisen tukeminen edellyttää kotiin tuotavien palveluiden varmistamista. Ikäihmisten ympärivuorokautista hoitoa tulee jatkaa kotikunnassa koska palveluasumisen yksiköt eivät saisi siirtyä liian kauas omaisista. Siikalatvan kunta edellyttää, että geriatrian lähipalvelut jatkuvat Siikalatvan alueella.

Sosiaali- ja terveyskeskusten palvelut

Pohteen eteläisen alueen palvelujen järjestämisessä tulee huomioida pitkien etäisyyksien lisäksi väestön palvelutarve ja hoitoisuustaso sekä olemassa olevien tilojen, laitteiden ja henkilöstöosaamisen käyttö. Etäisyydet tulee muuttaa mitattaviksi saavutettavuuskriteereiksi ja keskeisten lähipalvelujen vähimmäistaso

tulee määritellä vuosille 2027–2030. Digitaaliset ja liikkuvat palvelut tulee nähdä lähipalveluja täydentävinä, ei automaattisina korvaajina.

Perusterveydenhuollon palvelutasoa sekä saavutettavuutta ei pidä heikentää. Siikalatvan soteulkoistuksesta saadut kokemukset osoittavat, että vahva perusterveydenhuolto tuo taloudellisia ja inhimillisiä säästöjä. Potilaiden ei tällöin tarvitse turvautua kalliimpaa vaativamman tason hoitoon.

Siikalatvan kunta korostaa, että perusterveydenhuollon palvelutason turvaamisen lähiseudun kunnissa on tärkeää myös Siikalatvalla asuvien sekä työssäkäyntialueen väestön sekä työnantajien näkökulmasta. Sote-keskusten ja yksiköiden verkko on säilytettävä alueella mahdollisimman kattavana. Siikalatvan kunta ei puolla Oulaskankaan päiväkirurgian lakkauttamista.

Vammaisten palvelut

Siikalatvan kunta ei pidä hyvänä kehitysvammaisten työosuusrahan poistamista. Vammaisten henkilöiden pitkäaikaisten asumispalvelujen (ympärivuorokautinen palveluasuminen ja yhteisöllinen asuminen) toteuttaminen laajempana alueellisena järjestelynä edellyttää huolellista vaikutusarviointia.

Siikalatvan kunta ei pidä hyvänä ratkaisuna omaishoidon tuen 2- ja 3-hoitoluokkien palkkioiden leikkaamista niin, kuin järjestämissuunnitelmaluonnos esittää. Omaishoidon tuki nykyisessä muodossaankin tuo säästöä hyvinvointialueelle vahvistaessa omaishoitajien mahdollisuuksia toteuttaa hoivaa täysipainoisesti. Pohjois-Suomen yhteistyöalueen keskiarvon käyttäminen harmonisointiperusteena ei ole kestävää. Sen sijaan yhteistyöalueen tulisi toimia siihen suuntaan, että muilla alueilla omaishoidon ja sijaisuuksien palkkiotasoa korotetaan. Tämä toimii osaratkaisuna siihen, että kalliimman yhteisöllisen asumisen tai laitoshoidon sekä kotiin tuotavien palveluiden tarve pysyy maltillisempana. Tällä ratkaisulla varmistetaan osaltaan myös sijaishoitajien saatavuus.

Siikalatvan kunnanhallitus 6.10.2026